

Pròleg

50 anys de la contracepció hormonal

850 anys de la preparació de la 1a concòrdia signada pels andorrans amb l'exterior

Àngels Mach i Buch

Presidenta de la SAC

Un dels principis de la Societat Andorrana de Ciències ha estat publicar els actes que es realitzen per poder fer transcendir el coneixement en el temps i poder-lo consultar així més endavant. Les circumstàncies de la crisi en què ens trobem han retardat la publicació dels cicles de conferències dels anys 2010 i 2011 i s'ha optat per editar els dos cicles en un sol volum, junt amb els Debats de recerca de l'any 2010, atès que l'any 2011 no se'n van realitzar. Al mateix temps s'uneixen dues efemèrides ben allunyades en el temps i en la temàtica però que la SAC va celebrar i se n'ha fet ressò, perquè han afectat Andorra profundament.

L'any 2010 es va destacar els 50 anys de la contracepció hormonal, l'efemèride de la comercialització de la píndola anticonceptiva, que va canviar la reproducció de l'espècie humana en tot el món, pel fet que les dones van poder escollir el moment més convenient per concebre els seus fills i el nombre desitjat, sobretot tenint en compte que un embaràs pot ser perillós per a la seva salut. El Dr. Camil Castelo- Branco va impartir una actualització a l'entorn dels mites i les realitats més rellevants en l'anticoncepció.

L'any 2011 el cicle de conferències es va dedicar als 850 anys de la preparació de la primera concòrdia signada pels andorrans amb l'exterior. En un moment clau per al futur del país, amb la signatura de diversos tractats d'intercanvi d'informació fiscal, calia poder recordar quin camí s'havia seguit per arribar fins aquí des de l'inici per poder visualitzar els camins seguits i, potser, aquells per seguir. La consellera general i exministra d'Afers Exteriors, Meritxell Mateu, en la conferència que va impartir va repassar els convenis més rellevants signats per Andorra.

Un altre aniversari important el va constituir la celebració del mil·lenari de sant Ermengol, bisbe d'Urgell, que Carles Gascón va recordar en una visió de la societat de la seva època.

De fet, el Cicle de conferències el 2010 es va iniciar amb una conferència de l'àmbit del coneixement a l'entorn del pensament de Mircea Eliade, impartida pel filòsof Vicenç Mateu.

La presència i suport un any més i des de la seva creació, a La Massana Còmic va consistir en l'exposició *Escenes imaginades de la vida de Jaume I*, obra de grans dimensions de

l'artista plàstic i pintor figuratiu Antoni Borrell commemorativa del 800è aniversari del naixement de Jaume I, juntament amb la conferència impartida en el marc de les imatges per Joan Busqueta, doctor en història medieval i degà de la facultat de Lletres de la Universitat de Lleida. Seguidament Carmen Codina, terapeuta, va impartir una conferència sobre constel·lacions familiars. L'investigador Èric Jover va aprofundir en la ciència de l'extremament petit en la vida diària, la nanotecnologia. L'enginyer Jordi Ojeda va proporcionar solucions tècniques en la programació dels horaris laborals. Per donar a conèixer la tasca de la científica i pedagoga menorquina Margalida Comas i Camps i la col·lecció de llibres *La ciència a les Illes Balears*, es va programar la conferència de Joan March i de Maria Lluïsa Penelas.

La resolució de conflictes, en l'àmbit de la mediació, va ser la conferència impartida pel professor de conflictiologia i director del Campus per la Pau i la Solidaritat de la UOC, Eduard Vinyamata, que va iniciar el Cicle de conferències del 2011.

La presentació del llibre *L'hivern del dibuixant*, en català, còmic del dibuixant Paco Roca va donar peu a una taula rodona moderada per Jordi Ojeda, amb la participació de l'artista, Toni Guiral i Joan Bruguera, en la 15a edició de La Massana Còmic.

Per a commemorar l'Any de la química es va oferir la conferència de la catedràtica de química inorgànica de la UAB i delegada de l'IEC a la Societat Catalana de Química, Pilar González i Duarte, i una altra conferència de divulgació de la química a càrrec del doctor en química Èric Jover.

Dins els actes programats amb motiu del Recercat, trobada anyal itinerant de centres d'estudis de parla catalana, que el 2011 es va realitzar a Escaldes-Engordany, capital de la cultura catalana, es publiquen les dues taules rodones organitzades: *El paper del món agrari dins l'economia*, comentada pel seu coordinador, Josep Santesmases, i *Els recursos energètics i el Pirineu*, amb els articles elaborats pels participants Albert Moles, Carles Riba, Eva Perisé i Arcadi Castilló.

En el camp del medi ambient, l'ambientòloga Marta Fonolleda va exposar la temàtica del seu doctorat a l'entorn de la mobilitat dels joves a Andorra. En l'àmbit de la informàtica, l'enginyer Alan Ward va tractar la relació entre la propietat intel·lectual i Internet. Finalment, el doctor en biologia Joandomènec Ros va recordar la figura de Darwin en relació amb els coneixements actuals.

Els 5s Debats de recerca, realitzats l'any 2010, van tractar el tema de *La recerca en el sector privat i la transferència tecnològica*, i foren coorganitzats juntament amb el departament d'Ensenyament Superior i Recerca. Donar visibilitat a la recerca és una prioritat, i més en el cas d'empreses avançades del país. Per aquesta raó es va comptar amb Josep Maria Masó, gerent de Texbor; Maria Mitjaneta, directora de Qualitat de Soadco; Alexander Beening, director de Recerca i Desenvolupament d'Andorra Telecom, i Ramon Cereza, director de Desenvolupament Estratègic de FEDA. També es va donar a conèixer la recerca clínica a títol personal del cardiòleg Dr. Josep Miquel Soler, i la recerca en la universitat, per part de Miquel Nicolau, responsable de Recerca de la Universitat d'Andorra. Alfons Miralles va avaluar l'evolució tecnològica d'Andorra en l'àmbit dels serveis, i la conferència plenària va anar a càrrec de Baptista Borrell, director de consultoria i desenvolupament de negoci de l'UPCnet, en l'àmbit de les TIC.

Com és habitual, la SAC ha volgut acompanyar els textos de divulgació científica amb una

mostra de l'obra fotogràfica d'artistes del país. En aquesta publicació podreu trobar un doble tast de fotografies: d'un costat, una col·lecció de Laia Casino, inspirada en la contracepció, el tema tractat l'any 2010; i d'altra banda, un recull del fotògraf Carles Esteve, que mostra diversos retrats de personalitats emblemàtiques d'Andorra i diferents indrets paisatgístics.

Finalment, manifestar el nostre agraïment més sincer a totes les persones i institucions que han permès fer efectiva la publicació d'aquest llibre, als conferenciants autors del seu contingut; als fotògrafs Laia Casino i Carles Esteve, que han permès publicar les seves imatges inèdites; als patrocinadors del cicle de conferències —el ministeri de Cultura i el comú d'Andorra la Vella, que hi donen suport econòmic i logístic; a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears, i l'Institut d'Estudis Catalans, pel seu ajut des de l'exterior; al departament d'Ensenyament Superior i Recerca, i a Morabanc pel suport als Debats de recerca—, i als col·laboradors, associats i seguidors de l'entitat, que amb el seu interès ens acompanyen i estimulen per renovar la il·lusió i ens empenyen cada any a afrontar nous reptes de divulgació científica en un nou cicle de conferències i una nova edició del Debats de recerca.